

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 281

Maribor, petek 11. decembra 1931

»JUTRA«

Zha a razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Racun pri poštnem čak. zav. v Ljubljani št. 11.400

ena mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Reševanje gospodarskih problemov

Poslanci naše nove narodne skupščine so že pred pričetkom rednega parlamentarnega dela pokazali, da se v polni meri zavedajo svoje najvažnejše naloge: reševanja gospodarskih problemov. Na seji poslanskega kluba v sredo so bile v tem oziru izrečene mnoge zelo stvarne in tehtne besede, najtočnejše pa je pokazal pot v bližnjo bodočnost brez dvoma naš slovenski rojak dr. Bogumil Vošnjak, ko je dejal, da naj bi bilo splošno delo skupščine v prvi vrsti gospodarskega in šele potem političnega značaja. Volitve se dne 8. novembra niso izvedle na nekdanji kvarni strankarski podlagi, zato se tudi poslansko delo ne sme izpavati v sporu in boju za politične sofizme in obskurno demagogijo, kakor se je to delalo deset do gih in dragocenih let pred velikim zgodovinskim aktom od 6. januarja 1929.

Splošna gospodarska kriza, ki je zajela ves svet in še prav posebno Evropo, tudi naši državi ni prizanesla, a poleg teh splošnih težav imamo Jugoslovani še celo vrsto svojih lastnih, specifično naših. Med te spada prehrana pasivnih krajev, razdolžitev kmetov, ureditev davkov, ublažitev zakona o gozdovih, vprašanje žitnega monopola, pobijanje oduševstva, ureditev in omejitev uvoza itd. Vsi ti problemi niso popolnoma prehodnega značaja, kajti računati je treba s tem, da bo sedanje stanje trajalo vsaj še nekaj let. Zato je potrebno, da se vse javno in zasebno življenje prilagodi temu stanju. Poskrbeti za to je pa v prvi vrsti dolžnost naših narodnih poslancev kot sodelovalcev kraljevske vlade.

Če hočemo najti pot do cilja, moramo revidirati davčno zakonodajo, uravnovesiti državni proračun ter sorazmerno tudi proračune banovin in občin, zaščititi domače delo in njegove proizvode ter zmanjšati uvoz. Znano je namreč, da se pri nas uvaža v velikih količinah tudi tako industrijsko blago, ki se v zadostni množini izdeluje doma ali pa bi se vsaj lahko izdelovalo, če bi bile tovarne v polnem obratu. Poslanec Ivan Mohorič je na omenjeni seji povedal, da uvozimo vsako leto okoli 60.000 ton tujega kovanega železa, dočim se naši domači obratniki, kakor n. pr. Železarne na Jesenicah, zaradi pomanjkanja odjemalcev in naročil zapirajo in odpuščajo delavce. Vse preveč uvažmo tudi luksuznega blaga, brez katerega bi prav lahko izhajali. Ali je n. pr. potrebno, da uvažamo iz Italije sadje, povrtino, nagelne itd.? Ali je potrebno, da uvažamo iz Avstrije in Nemčije luksuzno pohištvo, posodo, otroške igrače in razne druge predmete?

Proti temu morata naša narodna skupščina in vlada najodločnejše nastopiti. Vse, karkoli se lahko pri nas doma dobi, se mora pri nas nabaviti. Le na ta način bomo mogli dvigniti svojo lastno produkcijo in zaposliti v svojih obratih vse naše ljudi, ki so danes brez zaslužka ali vsaj brez stalnega in primerne dela. Če se bo pa povišalo število delavcev, se bo povišalo tudi število primerno za-

Verifikacija poslanskih mandatov

VSİ MANDATI RAZEN DVEH POTRJENI. - VOLITEV ODSEKOV V POSLANSKEM KLUBU. — MAŠE ZA ŽRTVE AVTOBUSNE NESREČE.

BEOGRAD, 11. decembra. Verifikacijski odbor je po tridnevnem delu dovršil overovljenje poslanskih mandatov. Overovljeni in potrjeni so vsi, izvzemši dve. Oporjen je mandat poslanca dr. Branka Djordjevića iz volilnega okraja Ogulin, kjer bodo dne 27. t. m. v kraju Škare I naknadne volitve ter mandat poslanca Dimitrije Popovića, ker navaja pri tožbi proti overovitvi, da je bil na dan izvolitve še aktiven ljudsko-šolski učitelj, med tem ko zatrjuje Popović sam, da je bil 8. novembra že upokojen. Verifikacijski odbor je zahteval tozadevno pojasnila od prosvetnega ministrstva in bo potem definitivno sklepalo o tem mandatu. Poročilo odbora bo že v najkrajšem času natšnjeno. Verifikacijska debata se bo pričela dne 16. t. m.

BEOGRAD, 11. decembra. Skupščinski poslanski klub je izvolil včeraj odseke, in sicer gospodarskega, finančnega, kulturnega in socialnopolitičnega. V prvega je bilo izvoljenih 35, v drugega, tretjega in četrtega pa po 25 poslancev. Za tajnika socialnopolitičnega odseka je bil izvoljen poslanec Pavlič, za podpredsednika gospodarskega odseka pa poslanec Cerar, oba iz Dravske banovine.

BEOGRAD, 11. decembra. Oba poslanca duhovnika iz Dravske banovine, župnika Barle in Pavlič sta darovala danes v cerkvi sv. Petra in v farni cerkvi v Krunski ulici maši zadušnici za žrtve celjske avtobusne nesreče. Obema mašama so prisostvovali vsi poslanci iz Dravske banovine.

Borba med vlado in opozicijo v Nemčiji

BRÜNING PRIPRAVLJEN RAZPUSTITI DRŽAVNI ZBOR. NACIONALISTI NAPOVEDUJEJO BORBO V PRUSKEM DEŽELNEM ZBORU.

BERLIN, 11. decembra. Vlada zagotavlja, da bo zmogla vse težkoče, ki bodo, kakor se pričakuje, nastale v nemškem državnem zboru; v nekaterih krogih pa zatrjujejo, da bo vlada, če bo potrebno, parlament tudi razpustila. Glede na Gospodarsko stranko, ki je za včeraj sklicala zborovanje, ni vlada v nikakršnih skrbih, ker nudi nove zasilne odredbe hišnim in zemljiškim posestnikom celo neke posebne ugodnosti, katerih stranka prav gotovo ne bo hotela za-

praviti. Brez Gospodarske stranke pa ni mogoča nobena opozicijska večina proti Brüningu.

BERLIN, 11. decembra. Opozicija je po razglasitvi zasilnih odredb borbo proti Brüningovi vladi še poostрила. Že v prihodnjih dneh bodo nastali novi parlamentarni spori, in sicer v pruskem deželnem zboru, ki se bo sestal dne 15. t. m. Nemško-nacionalna stranka bo predlagala vladi nezaupnico.

DELAVSKI NEMIRI V ŠPANIJI.

MADRID, 11. decembra. V Saragossi so bile včeraj velike delavske demonstracije. Demonstranti so se spopadli tudi s policijo in oddanih je bilo več strel. Danes je bila proglašena splošna stavka.

ANGLEŠKO-FRANCOSKI CARINSKI SPOR.

PARIZ, 11. decembra. Po informacijah londonskega poročevalca Agence Havas, je angleško zunanje ministrstvo izročilo francoski vladi noto, v kateri ostro protestira proti uvedbi 50% carine na angleško blago. Angleška vlada zahteva preklic teh odredb, ker bo v nasprotnem s'včaju tudi sama posegla po enakem sredstvu napram uvozu iz Francije.

Avtomobilska katastrofa v Pragi.

PRAGA, 11. dec. Sinoči se je pripetila na najprometnejši ulici v Pragi strahovita prometna nesreča. Z bliskovito naglico je zavozil osebni avto v tramvaj. V hipu se je vžgal bencin in ogenj je zajel vozilo, v katerem sta iz gorela dv. častnika. Nesrečo je zakrivil šofer, ker je vozil po tračnicah cestne železnice.

poslene inteligence, posebno strokovno naobrazene, in rastle bodo ter se razvijale vse naše gospodarske panoge. Trgovska bilanca bo aktivna, davčna moč se bo okrepila in čez nekaj let bomo zopet lahko normalno dihal.

Ker so naši narodni poslanci sami po-

BEOGRAJSKA UNIVERZA ZAPRTA.

BEOGRAD, 11. decembra. Rektorat beograjske univerze sporoča, da ostane zavod zaprt še do 20. t. m.

JAPONSKA VLADA ODSTOPILA.

TOKIO, 11. dec. Vlada je danes podala ostavko. Vzroki demisije so finančnega in gospodarskega značaja. Politika napram Kitajski se ne bo spreminila.

SILEN POŽAR V LE HAVRE-U.

LE HAVRE, 11. dec. V tukajšnjih pristaniških skladiščih je davi izbruhnil požar, ki je uničil 80.000 vreč kave, kakava in drugega blaga. Škode je nad 5 milijonov frankov.

ANGLEŠKA VLADA DOBILA ZAUPNICO.

LONDON, 11. decembra. Angleška spodnja zbornica je nezaupnico vladi, predloženo po poslancih laburistične frakcije, odklonila s 439 proti 44 glasovom.

Noblova nagrada za mir.

OSLO, 11. dec. Včeraj je predsednik ocenjevalnega odbora, vseučilišni profesor Stang izročil ob navzočnosti kralja in diplomatov Noblovo nagrado za mir Američanki Jani Addams in Nikolaju Butleru.

vedali, da se teli svojih dolžnosti zavedajo, smo trdno prepričani, da jih bodo tudi izpolnjevali, in tako bo nova narodna skupščina pomenila tudi v gospodarskem, ne le v političnem oziru, pričetek nove, lepše in srečnejše dobe naše mlade Jugoslavije.

Iz poslanskega kluba

Poslanski klub je imel včeraj dopoldne in popoldne sejo, na kateri se je razpravljalo o bodočem delu v Narodni skupščini. Vsi govorniki so se bavili največ z vprašanjem kmečkih dolgov in povdarjali potrebo, da se kmetom bremena čim bolj olajšajo.

Tudi vprašanju nezaposlenosti delavcev, ki postaja čedalje večja, so govorniki posvetili veliko pozornost in predlagali, naj se za zboljšanje položaja delavstva takoj izdajo potrebni ukrepi, da industrijska podjetja ne bodo smela ustavljati obratov brez vednosti in predhodnega odobrenja vlade.

Poslanski klub je sklenil tudi, da se osnujejo štirje odbori: gospodarski, finančni, socialno-politično-prosvetni. Na seji klubovega plenuma so se nato izvršile volitve v te odbore. V gospodarski odbor je bil med drugimi izvoljen poslanec Krejči.

Deset let lovskega dela

V lovski sobi pri »Orlu« je snoči podružnica Maribor Slovenskega lovskega društva obhajala svojo desetletnico, katere so se udeležili v velikem številu lovci iz Maribora in okolice ter zastopniki oblasti in raznih društev. Navzoč je bil tudi predsednik SLD gosp. dr. Lovrenčič, in predsednika ptujske in trboveljske podružnice. Družabni večer, ki je bil zelo obiskan, je otvoril zaslužni predsednik mariborske podružnice gosp. ravnatelj Bogdan Pogačnik, ki je v slavnostni seji najprej pozdravil došle zastopnike in goste ter nato orisal desetletno delovanje društva. Ob koncu svojega govora je izrazil nado, da bo mariborska podružnica ob vsestranski podpori merodajnih faktorjev in celokupnega članstva, ki se vedno tesneje, v vedno večjem številu in z naraščajočo vne-mo oklepa svoje mariborske matice, kos svojim velikim nalogam tudi v bodočnosti in mogla priboriti našemu lovstvu ono razvojno možnost, ki mu gre po njegovem narodno-gospodarskem in narodno-kulturnem pomenu.

Velike uspehe, ki jih je žela mariborska podružnica zlasti v zadnjih letih pod agilnim in lovsko-strokovnim predstni-kovanjem Bogdana Pogačnika, je orisal tajnik g. prof. Schaup, ki je podal poročilo o desetletnem delovanju društva.

Svoje čestitke ob desetletnici mariborske podružnice SLD so nato izrekli številni zastopniki oblasti in društev. Posebno toplo je bil sprejet govor vitezslužnega predsednika g. dr. Lovrenčiča, ki je med drugim tudi izjavil, da se je nadati, da bo lovski zakon v najkrajšem času razglašen in da bo odgovarjal v glavnem željam naših lovcov. S tem trenutkom pa nastane za lovsko društvo druga važna naloga: treba je ljudstvu pokazati, da je lov večje vrednosti, negoli-se je doslej mislilo, in da bodo občine v bodoče tekmovalle med seboj, katera ima boljši lov, ker je baš lov za občino izvor stalnih in dobrih dohodkov.

Sicer je potekel družabni večer zelo animirano. Filmska predstava našega uspešnega filmskega operaterja in fotografa g. Vlašiča je žela splošno odobravanje in prinesla mnogo zabave. Gosp. Vlašič je predvajal v glavnem lastne filme, ki so se mu prav dobro posrečili. Mnogo smeha sta povzročila tudi humoristična govora gosp. prof. Cotiča o poštaniku in delovanju društva ter gosp. arhitekta Ješeneca, ki je spregovoril v imenu divjačine nekaj prav duhovitih in dovtipnih.

Žrtve avtobusne katastrofe pri Celju

Pretrajljiv je pogled na dvanaestero rakev, ki ležijo na lesenem mrtvaškem odru v mrtvašnici celjskega okoliškega pokopališča. Razburjenje in pa globoka žalost, vsega prebivalstva se tudi še danes ni podela. Zdej so znana že imena vseh smrtnih žrtev. To so naslednji: Ivan Krajnc, 70 letni zasebnik iz Žalca in njegova 65letna žena Ana Krajnc; Ivan Krefl, 60letni posestnik in krojaški mojster iz Braslovč; Frančiška Pristovšekova, 46letna posestnica iz Drešnje vasi pri Petrovčah; Filip Posedel, 60 letni upokojeni rudar iz Zabuškovec in njegova nekaj let mlajša žena Brigita Posedel; Anton Svet, 40letni vinogradnik iz Brežic; Ana Strahovnikova, 50letna mizarjeva žena iz Žalca, mati šestih otrok v starosti 1 do 17 let. Na mrtvaškem odru v kapeli celjske javne bolnice pa leže nesrečne štiri žrtve, ki so umrle po prevozu v bolnico: Anton Dobnik, 30 letni posestnikov sin in lesni trgovec iz Čepel pri Vranskem; Marija Zupančeva, 36 letna gostilničarka in rudarjeva žena iz Migojnic pri Grižah, ki zapušča tri sirote v starosti 1, 3 in 6 let; Otilija Dobejšek, 33 letna tovarniška delavka iz Št. Pavla pri Preboldu, po rodu Čehinja in mati dveh otrok, 2letnega Valterja in 11 letnega Rudolfa. Na posebnem odru poleg omenjene trojice leži med številnimi venci in cvetjem 40 letni tajnik Kmetijske posojilnice v Celju Ivan Krajnc, znani narodni delavec in planinec. Zapušča vdo-

vo in 17 letnega sina gimnazijca. Njegova vdova o smrti soproga še ni bila obveščena, ker se nahaja v ljubljanskem Leonišču po srečno uspehi operaciji in bi jo grozna resnica o tragični usodi soproga mogla potreti do smrti.

V celjski bolnišnici pa leži sedem težko ranjenih. Učiteljica, 24letna Matilda Potočnikova, iz Griž, leži še vedno nezavestna. Helena Fonda, 58letna posestnikova žena iz St. Ruperta pri Gomilskem, ima hude poškodbe na nogah, rokah in na glavi. Posestnica, 33letna Marija Janežičeva iz Prekope pri Vranskem je hudo poškodovana na levem licu. Trgovec, Andrej Šepc, star 52 let, iz Dolge Pušče pri Zagrebu toži o neznosnih notranjih poškodbah. Posestniški sin, Anton Oblak iz Vrhnja pri Žalcu ima pretresene možgane. France Lešar, 63 letni posestnik iz Ruš pri Petrovčah ima na glavi veliko rano in občutne notranje poškodbe. Šofer, Franc Bučar, ki je vozil usodni avtobus, pa je že izven nevarnosti. Trebušne poškodbe niso bile tako hude.

Lažje ranjeni pa so bili: služkinja Marija Tomšetova iz St. Pavla in Vinko Aristovski, krojač iz Arje vasi pri Petrovčah. Nepoškodovan, od vseh 24 oseb, ki so se vozile s smrtnim avtobusom, ni ostal nihče.

Nekatere žrtve bodo prepeljali na njihove domove, druge pa bodo jutri dopoldne položili v skupen grob na celjskem pokopališču.

Mariborski in dnevi drobiž

Tisti tuleči pes

(in kaj bi lahko bila senzacija.)

Rahlo trkanje, za steklenimi vrati se giblje senca, senčica. Urednik odpre: majčkana, drobcena dama je. V nekoliko staromodnem črnem plaščku in nekoliko staromodnem klobučku, izpod katerega mežika še vedno koketno srebrni kodrček.

Trgovski in privatni nameščenci

Srčkan kniks z očarljivim nasmeškom, in Herr Redacteur mögen vielmals entschuldigen... die unliebsame Störung... in da ne zna dobro slovensko. Die schöne slovenische Sprache. Prejšnje čase, hier in Marburg, saj veste...

Ah, da, to so bili časi! zavzdihne urednik in ponudi stol. — S čim morem poslužiti dami?

Dama se ljubko smehlja v urednika. Z njene obleke dehti sladkoben vonj, ki vzbudi v uredniku hipen spomin na detinstvo.

Lavendel! pravi dama, opazovaje urednikov vohljajoči nos.

Da. Po naše: sivke, potrdi urednik. Jako simpatično zelišče. Moja stara teta, pardon, moja mlada sestrična ga je imela vedno po vseh omarah... A s čim Vam morem poslužiti, milostiva, gnädige Frau, madame...

Gospodična! dahne ona s sramežljivim nasmeškom. In se nekam plaho ozira po prijaznem lokalu redakcije »Večernika«.

Tako mračno imate tukaj, so düster... pravi in gleda urednika s sočutjem.

Kakor v mrtvašnici, Totenkammer... zamrmra urednik z votlim glasom, nato pa se zasmeja: Za veder časopis je to potrebno, gospodična!

Črni plašček zadržeta kakor od groze, temne, še vedno tople oči se zapro. Molč.

Slednjič se dama zbere in razodene svojo željo. Zavoljo tistega psa je prišla, vom Hausherrn. Vse noči tuli. Pes namreč, ne gospodar. Ni mogoče spati. Če bi gospod redaktör bil tako liebenswürdig in v cenjeni list dal notico...

Z veseljem. Ali pa je njega, gospodarja, že kdaj opomnila?

Si ne upa. Bi zameril. In ji morda celo odpovedal stanovanje.

Ha, takšen človek je to? se ogorčuje urednik. No, temu bomo pa že navili uro! — Pa kaj pravijo sosede?

Ah, tam okoli stanujejo sami delavci, ti so trudni in spijo kakor medvedje.

Ta uboga žival! nadaljuje dobra dama.

Gotovo tuli nur darum, ker je zmeraj priklenjena.

Seveda! pritrjuje urednik. Vsi priklenjenci tulijo. Jaz tudi tulim včasih...

Dama (ginjena): Sie Armer!... Morda je pa ubogi pes tudi žejen.

Seveda je žejen. Vode mu treba. Ampak jaz sem nekoč pred takega psa, ki mi ni dal spati, postavil vedro vina, pripoveduje urednik. Veste, to je bilo v kraju, kjer imajo veliko vina, a malo vode. Povem Vam, gospodična, pes je spal tri noči ko zaklan. Imel sem blažen mir. Kar vina mu ponoči nalijte v skledo, gospodična. Saj vino je v Mariboru poceni. Edino, kar je tu poceni. Menda zato, ker ga jaz ne pijem. A pravijo, da bi bilo lahko še cenejše.

Miklavžev večer

Dama se smehlja. Also, Vi boste res napisali tisto notico, Herr Redacteur? Kako galant od Vas! Aber meinen Namen, prosim, ne...

Brez skrbi, gospodična. Stroga uredniška tajnost!

S preobitnimi pristranskimi zahvalami se poslovil črni plašček.

Ampak je naš urednik raztresen človek in je damo pozabil vprašati za addresso tistega psa oziroma njegovega gospodarja. Ampak nekje na desnem ali levem bregu Drave mora biti tisti nesrečni pes, ki tuli vse noči in ne da spati ljudem. In zato apeliramo na dotičnega hišnega gospodarja — spričo vsestranskih pritožb soseske! — naj poskrbi, da pes ne bo več tulil. Pomisli naj: prvič, da ni sam s svojim psom na svetu, in drugič, da je to kaljenje nočnega miru. In da utegne eventualno (eventualno!) imeti sitnosti s policijo.

Najpametneje naredi, če izpusti psa z verige, na zlato svobodo. (Živela svoboda!) Pa da namesto psa dene na verigo samega sebe. Potem bo, če tako rad poslušal tulenje, lahko tulil on. Bo vsaj senzacija. Saj teh nam je v Mariboru itak treba! Dolgčas je, in povrh še kriza.

Kje je Gosposvetska ulica?

Marsikdo išče in sprašuje, kje je Gosposvetska ulica v Mariboru. Niti vsi prebivalci, ki na njej stanujejo, ne vedo, da so že pred dobrim pol letom prekrstili mestni očetje Samostansko ulico v Gosposvetsko. In če je temu že tako, čemu ne preskrbi gradbeni urad tudi na Gosposvetski uličnih tablic?

Poziv strokovnim organizacijam.

Danes, dne 11. tm. se sestanejo ob 20. uri v dvorani Nabavljalne zadruge državnih nameščencev, Rotovski trg, vsi zastopniki združenih strokovnih organizacij v Mariboru. Na programu so priprave za javni shod, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. decembra ob 19. uri v dvorani pivovarne »Union«. Udeležba vseh delegatov organizacij je obvezna in se posebnih vabil ne bo razposlalo. — Akcijski odbor za pobijanje draginje.

Ljudska univerza v Mariboru.

Žal se mora iz nepredvidenih razlogov spremeniti tema današnjega predavanja prof. dr. Halma. Namesto »Sedanje Rusije« bo predaval: »Od belega obeliska v Uralu čez divji Turkestan in Sibirijo do Tihega oceana«. S pomočjo mnogobrojnih projekcijskih slik nas popelje po vsej ogromni Sibiriji in nas seznani z življenjem tamkajšnjih mnogih človeških plemen. Pravkar je imel to predavanje v Celju, kjer je vzbudilo veliko zanimanje. Opozarjamo, da je tema današnjega predavanja popolnoma drugačen od onega, ki ga je obravnaval pred dvema letoma pod naslovom »Pregnan v Sibirijo«. — Prihodnji petek bo spominski večer Goethejeve stoletnice smrti. Predava univer. profesor dr. Kelemina o vplivu Goetheja na jugoslovansko književnost.

Koncert »Svobode«.

Po večletnem presledku je pevski odsek »Svoboda« zopet započel s koncertnimi prireditvami. Tak koncert se vrši v soboto, dne 12. decembra ob 20. uri v veliki kazinski dvorani. Kakor posnemamo po sporedu, nastopi društveni mešani, moški in ženski zbor. Dirigent zbora g. A. Faganeli zapoje nekaj bariton-solospevov; (pri glasovirju g. D. Cvetko). Spored vsebuje 18 narodnih in umetnih pesmi in bo po svoji pestrosti nudil poslušalcem prijeten kulturni večer. Z ozirom na izredno nizko vstopnino bo prireditvev gotovo deležna lepega obiska.

Union kino

V soboto velika svečana premijera najveselejše vojaške operete

Liubavni regiment

Gustav Fröhlich, Dolly Haas, Tibor v. Halmay
Sijajna opereta iz šolskih dni bodočih generalov. — Najmodernejši šlagerji!

Sneg je pobelil

v zadnjih jutranjih urah Maribor in napravil šolski mladeži malo veselje. Dan je lep, a precej hladen.

Ribi trg.

Na današnjem ribjem trgu so prodajali sardine po 16 Din, orade, sipe in kabljive po 22 Din kg. Krapov je bilo 80 kil in so jih prodajali po 6—8 Din.

Narodni dom

12. XII.

Beraška garda.

Zadnje čase se je beračenje, posebno ob petkih, zelo razpaslo. Številni mestni pa tudi okoliški berači pritiskajo kjuke drug za drugim. Med njimi pa je mnogo postopačev in lenuhov, ki nočejo prijeti za nobeno delo. Zato je danes predpoldne polovila policija skoro vse te berače, da razčisti njihove vrste. Devet delamrznežev bodo izročili sodišču, ker je z novim zakonom prosjačenje prepovedano. Nekateri izmed beračev so res usmiljenja vredni, dosti pa je še krepkih in mlajših, ki bi si lahko na drug način služili kruh.

Obupana žena.

Vse okolje je na mlado ženo, Klaro P. tako žalostno vplivalo, da je sklenila napraviti vsemu konec. Snoči je vzela možovo britev in si prerezala žile v zapetu levici. Obležala je na pločniku pred stolno cerkvijo. Očividno je imela namen, da pred samovodno smrtjo še pomoli k Bogu. Z rešnim avtom je bila prepeljana v bolnišnico, kjer so ji zdravniki rešili življenje.

Revmatizem je huda bolezen.

To je bridko občutil 22letni posestniški sin, Ivan Rak iz Vrtič pri Svečini. Da bi se rešil hudega trganja, so mu domači pripravili vročo kopel iz zelišč v lesenem škaflu. Pri tem pa se je prevrnil škafl in ga je krop hudo poparil. Moral je v bolnišnico, kjer mu bodo poleg opeklin morda ozdravili tudi revmatizem.

Ljudsko gibanje.

V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 75 rojstev, 48 smrtnih slučajev in 35 porok. Po posameznih župnjah: v stolnici 42 rojstev, 9 smrtnih slučajev in pet porok; v frančiškanski župniji 7 rojstev, 3 smrtni slučaj in 10 porok; pri Magdaleni pa 24 rojstev, 35 smrtnih slučajev in 19 porok.

Otrdila o dobavni sposobnosti za državne licitacije.

Tvrdke, ki se udeležujejo ofertalnih licitacij za državne in samoupravne dobave, se opozarjajo na to, da je po razpisu D. br. 195.100 oddelka za državno računovodstvo in proračun v Beogradu z dne 16. novembra 1929 sicer dovoljeno, izdajati pristojnim zbornicam potrdila z veljavnostjo za dobo treh mesecev, da pa ministrstvo vojske in mornarice zahteva, da se predloži na licitacijah, vršilih se pri vojaških oblasteh, tako potrdilo o dobavni sposobnosti, iz katerega mora biti med drugim razvidno, da se tvrdka bavi stalno s posli, ki so predmet licitacije in to baš tistih predmetov, ki so v konkretnem primeru predmet licitacije, t. j. da mora biti navedeno v potrdilu dotično b'ago, ki ga želi ofertant ponuditi na dotični licitaciji po kakovosti in količinah. Iz tega sledi, da se permanentna potrdila z veljavnostjo za dobo 3 mesecev pri vojaških upravah ne priznava.

Mariborsko gledališče

Petek, 11. decembra. Zaprto.

Sobota, 12. decembra ob 20. uri »Ptičar« ab. B.

Nedelja, 13. decembra ob 15. uri »Zemlja smehljaja«. — Ob 20. uri »Ženitev«. Premijera.

Na nedeljsko popoldansko predstavo krasne operete »Zemlja smehljaja« opozarjamo zlasti občinstvo, ki sicer med tednom ne more v gledališče.

Velika kavarna — Restavracija Dancing — dnevno koncert kabaret.

Kožni sejem v Ljubljani.

»Divja koža«, prodajna organizacija Lovske zadruge v Ljubljani, priredi dne 25. januarja 1932 običajni sejem Sv. Neže za kožuho vseh vrst v prostorih velesejma v Ljubljani. »Divja koža« kot lovsko-prodajna organizacija izkazuje za lovstvo naše države vsako leto važen uspeh in deluje edinole v dobrobit lovstva. Zato bo tudi to pot storila vse, da bo mogoče za pravično ceno vnovčiti letošnji lovski pridelek. Seveda pa je uspeh »Divje kože« močno odvisen od lovcev samih. Čim več blaga bo na razpolago in čim boljša bo povprečna kakovost kože, tem lepši bo uspeh dražbe. Zato se oklenite »Divje kože« vsi in poslušajte vse pridobljene kože le njej. V današnjih težkih časih ne opravi v takih poslih posameznik ničesar, samo v slogi in medsebojni podpori je moč in zagotovilo čim boljšega gmotnega uspeha. Kože se sprejemajo že sedaj in do vključno 21. januarja 1932. Kdor potrebuje katerikoli pojasnil, naj se obrne na naslov: »Divja koža«, Ljubljana-velesejem. Na ta naslov naj se pošiljajo tudi kože, čimprej — tembolje.

Svira:

White Star Jazz

Iz Poljčan

Kamenlan brzovlak. Te dni je bil izvršen na brzovlak, ki vozi ob 14.50 proti Poljčanam, blizu predora na km 312 ne navaden napad. Neka ženska je metala vanj iz bogzna kakšnega vzroka kamenje in pri tem razbila več šip. Potniki so se naravno prestrašili in se pomirili šele na prihodnji postaji, ko so doznali, kaj je bilo. Sprevodnik je stvar takoj javil v prometnem uradu. Natakari jedilnega voza, ki je v tistem času slučajno gledal skozi okno, je izpovedal, da je bila ženska, ki je metala kamenje, mlada in visoke, sloke postave. Šipe so bile razbite na dveh italijanskih in enem češkem vagonu. Orožništvo iz Loč pridrno poizveduje za storilko, ki zasluži eksemplarično kazni.

Ukradene sani.

Ko je zadnjič pri nas zapadel prvi sneg, so gospodarji pričeli pripravljati tudi že sani za primer potrebe. S tem namenom je iz poletnega spanja privlekel na plan svoje sani tudi neki gospodar v Poljčanah. Čez noč pa so mu neznano kam izginile. Kdo jih je izmaknil, to je zdaj vprašanje.

Adaptacija šole na Teznu

V zadnjih letih se je pri nas stavbena podjetnost silno razmahnila. Vas je dobila povsem drugo lice. Kjer so pred leti še siloma rastle iz slabe, porodne zemlje razne kulturne rastline, stoje sedaj nove hišice in v vodijo nove ulice.

S hišicami so rastle družine, z družinami število otrok. Od leta do leta se je množilo to število, da so postajali veliki razredi pretesni. Leta 1927 je razširilo minist. prosvete šolo v štirirazrednico. Že naslednjega leta se je morala otvoriti nova vzporednica. Tako sta nastala tekom dveh let dva nova razreda, učnih sob pa je bilo že od početka jedva troje. Šolska občast je dovolila za omejeno dobo menjalni pouk, ki se je prvo leto vršil med dvema razredoma, po ustanovitvi nove vzporednice pa so morali menjavati štirje razredi. To nevzdržno stanje je postavilo kraj. Šolski odbor pred resno dejstvo, da bo treba neke misliti na prizidavo, nego jo v najkrajšem času tudi izvesti. Ni bila to lahka naloga, zakaj graditi v teh časih ni malenkost, posebno pa še za tako majhno občino.

Staro šolsko poslopje stoji sedaj 20 let. Grafični material, posebno strešna opeka, leseni deli in še marsikaj, ni bil najprvovrstnejši, zato ni prenesel te, za se idno zgradbo razmeroma kratke dobe. Treba je bilo misliti ob prizidavi še na mnoga popravila. Mnoga popravila je povzročila neprimerna lega šolskega poslopja, ki gleda proti severu. Slab prvotni načrt je otežkočil in oviral delo. Po dveh zavrženih projektih se je končno odločil šolski odbor prizidati na vzhodni — solnčni strani, in sicer na predlog agi'nega člana g. Fr. Podlipnika.

Načrte za ta tretji projekt je izdelal srezki inženjer g. Metod Pfeifer, nakar se je gradnja razpisala. Najcenejši med ponudniki je bil stavbenik R. Kiffmann, ki je delo tudi dobil. Razlika med najnižjima ponudnikoma je znašala nad 20.000 Din, za današnje čase ogromna vsota. Uradna kolavdacijska komisija je ugotovila, da je delo izvršeno solidno, točno po načrtih ter s prvovrstnim materialom. Podjetje R. Kiffmann je postopalo ves čas kar najkulantneje, končni obračun je po pokazal, da so se vpoštevali vse izmere najvestneje in je bil zbog tega za preko 10.000 Din še nižji od prvotnega proračuna. Vrh tega pa je podjetnik še nabavil in vzdal gratis v priličnem razredu močno travervo za montiranje telovadnega orodja, ki se ga poslužuje tako Sokol kot šolska mladina. Dolžnost naša je, da se g. podjetniku tem potom javno najlepše zahvalimo.

Radi pomanjkanja vode na Teznu je kraj. Šolski odbor napeljal v šolo tudi vodovod. Z dovoljenjem uprave tvornice »Teksta« smo priključili glavno cev na tovarniški vodovod, za kar se lastnikom toplo zahvaljujemo!

Mesto dosedanjih nerodnih klopi smo nabavili za najvišji razred lične dvosedne mize s posebnimi stoli, kar otrokom posebno ugaja ter so se pokazale, vsaj za višjo stopnjo, zelo primerne. Prav prijeten vtis dobi človek, če stopi v ta razred!

Končno naj bo izrečena zahvala na tem mestu vsem, ki so pri gradnji na kakoršenkoli način pomagali, posebno vsem članom šolskega odbora za vestno izvrševanje težke dolžnosti.

Kaj delajo na Pobrežju

Sokol Maribor II. - Pobrežje je v proslavo praznika ujedinjenja priredi 29. novembra krasno uspelo akademijo. Spored, ki je obsegal dvanajst pestrih točk, je mnogoštevilno občinstvo zelo zadovoljilo. Moška in ženska deca, člani in članice so izvajale vse točke sigurno in precizno, in ljubka je bila deca v plesu z žogo in v mladih kuharjih. Da je načelnik Lorbek svoje telovadce že tako stremil na orodju, to smo občudovali, a sestra načelnica Neli Prinčeva nas je s svojo E-mol sonato kar očarala. In če pomislimo, da je to članstvo podnevi zaposleno v težkem delu, zasluži tem večjo pohvalo. To je sokolski duh, sokolska vnema!

Sokol je v preteklem mesecu nastopil tudi v dveh igrah, izmed katerih je »Le-pa Vida« posebno ugajala. Na praznik ujedinjenja je novo članstvo položilo sokolsko zaobljubo v roke staroste brata Volka. Trikrat so bila obezna sokolska predavanja, na katerih sta predavala brata dr. Kovačič in Lintner. Na akademiji in pri zaobljubi pa je govoril prosvetar Klemenčič. Omeniti moramo končno še našo sokolsko plesno šolo, kjer se mladina marljivo vadi pod vodstvom br. Zavca.

Pevsko društvo »Zarja« je v mesecu novembru obhajalo svojo desetletnico. Tajnik je v svojem slavnostnem govoru orisal, kakšne razmere so vladale v povojni dobi na Pobrežju, povdarjal narodno kulturni pomen ustanovitve Zarje in predložil težke borbe, ki jih je društvo prestalo v prvih letih po ustanovitvi. Danes stoji »Zarja« trdno, pomlajena in močna. Ob 10letnici sta iz društva izstopila dva člana, ki ju bo društvo težko pogrešalo. Je to g. Živko Srečko, vseletni pevovodja »Zarje«, ki se je preselil v Studence, ter tajnik Jos. Klemenčič. Oba člana sta kumovala pri ustanovitvi »Zarje«. V priznanje ju je društvo imenovalo svojim častnim članom in jima izročilo krasno izdelane diplome v oljnatih barvah, delo domačega umetnika di-jaka Zornika, ki je tudi prav umetniško našikal zastor na gledališkem odru R. k. pri g. Renčlju. Upamo, da bo novi odbor pod predsedništvom g. Pirša, s pevovodjo g. Žižkom in tajnikom g. Duhom »Zarjo« uspešno vodil tja do petindvajsetletnice.

Gasilno društvo je imelo v novembru svoje jesenske vaje.

Rdeči križ pa pripravlja lepo narodno igro »Miklova Zala«. Tako živimo na Pobrežju, dela vedno polne roke.

Rdeči križ v Studencih

Za Miklavža je obdaroval 400 otrok. — Za Božič pripravlja obdarovanje občinskih ubogih.

Delovanje našega jugoslovanskega Rdečega križa se pogosto presoja med nami iz docela napačnega stališča. Na Rdeči križ gledamo navadno skozi očala nekdanje preteklosti, ko je bila ta organizacija samo v službi vojske in vojne. Zato je imel tudi naš jugoslovanski Rdeči križ mnogo težav izpočetka, ko se je skušal usidrti med ljudstvom, da bi postal res splošna ljudska ustanova dobrodelnosti, kar tudi je. Z mirnim in vstrajnim delom pa je premagal že velik del teh ovir in predsodkov in ljudstvo spremlja danes njegovo delovanje že vse bolj s simpatijami in ga podpira kjer in kakor more. Saj vidi, da je pri elementarnih neizgledih ki zadenejo naše ali tuje kraje, Rdeči križ vedno prvi na mestu s svojo pomočjo.

Kakor pa je delovanje Rdečega križa, kateremu je podlaga v prvi vrsti dobrodelnost in pomoč v neizgledih v velikem, prav tako je lahko v malem v posameznih krajih. Rdeči križ lahko postane središče vse dobrodelnosti v kakem kraju. Pod njegovim okriljem naj se izvajajo dela usmiljenja napram vsem bednim in pomoči potrebnim in vrednim, zlasti v sedanjih težkih časih, ko vsled težko gospodarske krize postaja beda med širokimi plastmi prebivalstva vedno večja.

V tem oziru nudi naš krajevni odbor Rdečega križa v Studencih lep zgled, ki navzlic neugodnim prilikam razvija zelo intenzivno delovanje. O tem nekaj primerov iz zadnjega časa:

V nedeljo popoldne je obdaroval Rdeči križ za Miklavža nad 400 solarijev z jabolki, parkelji, slaščicami in deloma s šolskimi potrebščinami. Vsa studenška šolska deca in še nekaj iz sosedne kolonije je bila deležna njegovih dobrot. Okrog 200 teh otrok pa je bilo obdarovanih deloma še s čevlji, s celo obleko, z blagom za obleko in s perilom. V prostorih nekdanjega kina se je kar trlo veselja drobiža ter očetov in mamic. Obdaritvi je osebno prisostvoval tudi gosp. sreski načelnik Makar.

Kaj se pravi 200 otrok obdarovati z obleko, perilom in obuvalom, to ve le tisti kateri je že samsodeloval pri takih akcijah. V sedanjih dobi, ko je tako trda za denar zlasti med delavstvom, je to za marsikaterega otroka in za njegove starše prava dobrota.

Glavno pa je, kje je dobil RK potrebna sredstva za tako veliko obdaritev, ki je stala do 8000 Din? Večina gmočnih sredstev je dal Krajevni odbor RK od prejšnjih prihrankov, 1000 Din je prispeval Krajevni šol. odbor. In 1500 Din je dala Krajevna organizacija Narodne Odbrane. Nekaj darov v blagu in denarju pa so nabrali agilni gospodje in dame RK po Mariboru in v Studencih. S skupnimi sredstvi in skupnim požrtvovalnim delom je bilo mogoče izvršiti obdaritev v takem številu in vsaj deloma omiliti bedo najrevnejšim.

Kakor čujemo, namerava studenški Krajevni odbor RK obdariti po svojih močeh za božič še posebej občinske uboge, ka-

terih je dokaj v Studencih. Prav tako. S takim človekoljubnim in socialnim delom bo olajšal bedo in si gotovo pridobil simpatije v vseh slojih.

Razvanje.

Kakor skoro povsod, tako tudi pri nas izrabljamo zimo kot najprimernejši čas za izobrazbo in pouk v narodu. V šoli je zadnjič predaval g. inž. Kuret o vinarstvu in kletarstvu. Žal pa obisk ni bil posebno zadovoljiv od strani domačih vinogradnikov, dasi jih je v našem kraju precejšnje število. Te dni pa nas je obiskal g. inž. Pavlica, ki nas je opozoril na snujočo se mlekarstvo zadrugo v Mariboru. Gotovo je, da je naša vas, ki leži v neposredni bližini mariborskega mesta, med najbolj interesiranimi občinami. Razumevajoč to za našo blagostanje važno akcijo, so se udeležili naši delegati v Mariboru ustanovnega občnega zbora mlekarke zadruge za mesto Maribor. A ni zameriti nekaterim našim gospodarjem, če so pri tem precej previdni z ozirom na slabe izkušnje, ki jih imajo s propadlo mlekarjo v Hočah.

Od Sv. Lenarta.

Svečana telovadna akademija našega Sokola prirejena v nedeljo 6. t. m., je v vsakem oziru odlično uspela. Spored večera je otvoril moški pevski zbor z državno himno, nakar je mnogobrojno občinstvo v vznešenih besedah nagovoril starosta brat dr. Gorišek. Nato je začel nastopati v vzornem redu oddelek za oddelek. Vsi telovadci in telovadke, od največjega do najmanjšega, so izvajali vaje tako, da bi se mirno lahko pokazali še vse kje drugod kakor v našem trgu. Člani so izvajali obe simbolični vaji eksaktno in s pravim umevanjem, članice z eleganco in lahkoto svoji ritmični vaji; moški in ženski naraščaj se je odlikoval z dovršeno skladnostjo; nad vse ljubki so pa bili nastopi moške in ženske dece. Vsi oddelki so bili okusno kostimirani. Priznanje za do sedaj gotovo najlepšo akademijo gre pa v prvi vrsti bratu načelniku in vadiateljskemu zboru. Prireditelj je bila zelo dobro obiskana, posetili so jo v prav obnem številu tudi bratje vseh naših kmečkih čet.

Sport

† Ivan Kranjc.

Strašna avtobusna nesreča pri Celju je tudi iz vrst naših sportnikov zahtevala svojo žrtev. Neumorni tajnik Celjske podružnice Slov. planinskega društva in najuspešnejši organizator zimskega sporta med celjskimi planinci in sportniki, Ivan Kranjc je podlegel težkim poškodbam, ki jih je dobil pri tej katastrofi. Pokojnik je bil od ustanovitve tukajšnjega zimskosportnega podsaveza njegov agilen član in stalen gost naših zasneženih gora. Bodi mu zasnežena zemljica lahka!

Klin s klinom.

Avtomobilist (jezno možu, ki stopa po sredi ceste): Vi hodite, kakor da ste cesto vzeli v zakup! — Vi pa vozite, kakor da je avto že plačan!

Razgovori z našimi umetniki

Anton Gvajc.

Naj pritiska v Mariboru še taka zima, mrtvilo in puščoba, pri profesorju Gvajcu je toliko življenja, barv in svetlobe, da pri njem mora vsakdo pozabiti, kar je za štirimi stenami.

Dva sta me sprejela že v predsobi. Notri so pa še kanarčki, liščki, čizki, grice, rože, sadje in slike, slike, slike. Bog ve, česa še vse videla nisem! In če pridem prihodnjič, bo že zopet toliko novega. Profesor Gvajc je namreč eden tistih redkih ljudi, ki ne poznajo premora. On dela od jutra do večera, včeraj kakor danes, poleti kakor pozimi, in slike mu nastajajo bliskoma.

Sedla sva v prijeten kotic tega živnega muzeja.

»Vi niste Mariborčan, kajne, gospod profesor?»

»Rodil sem se v Ljubljani. To je bilo l. 1865. Sodili boste, da sem star — se je z nasmehom obrnil k meni — pa se

čutim še zmeraj, kot da mi jih je osemnajst.»

»Kdaj ste pa s slikanjem pričeli?»

»Ljubezen za to sem podedoval že po očetu. Pri nas smo vsi začeli že otroci. Moji bratje, sestre in jaz. Po končani realki so me sicer poslali na dunajsko tehniko, na svojo roko pa sem šel delat izpit na akademijo in bil res sprejet. V prvih štirih letih mi je bil najboljši profesor L'Allmand, poleg njega pa Krippenkerl, Eisenmanger in Schmidt. Potem sem še tri leta obiskoval specialno šolo zgodovinskega slikarstva pri Trenkwaldu.»

»Pa sedaj nimate nič zgodovinskih del?»

»V zadnjem času slikam največ rože in sadje. Cvet in sad! Najrajši imam vrtnice in nagelne. In žal mi je, da se nisem za to specializiral. Takrat je bila seveda druga moda. Danes pa imajo ljudje najrajši te stvari. S prodajanjem sem imel vedno srečo. Nekoč sem n. pr. razstavil 65 del in jih od teh prodal triinšestdeset. Sedaj, ko nisem razstavljal, mi ljudje hodijo kar na dom.»

»Kje pa ste razen v Mariboru in Ljubljani še razstavljali svoja dela?»

»V Beogradu, Sofiji, Trstu, Zagrebu, Gorici in v Hodoninah. Beograd in Zagreb sta kupila moje stvari tudi za galerije. Hudo pa mi je za dela, ki so mi jih odpeljali ob prevratu v Gorici. Nad dvesto slik je bilo.»

»Ali ste dosti potovali?»

»Ne. Čemu tudi? — Povejte mi, gospodična, ali poznate gospoda Čičika iz Amerike?»

»Ne. Kdo pa je to?»

»Sedaj je umrl. Ali Vam je kaj hudo za njim?»

»Saj ga nisem poznala.»

»No, vidite! To sem hotel. Kaj zanima naše ljudi Amerika in Afrika, če nikoli tam niso bili! Če jim pa naršem naše kraje, bodo ob sliki podoživeli to, kar je nekoč bilo lepega v njihovem lastnem življenju. Čemu bi hodili drugam, ko imamo svoje najrajši.»

Vstal je in mi pričel kazati svoja zadnja dela. Drugo za drugim. Prosila sem ga, da mi pokaže tisto, ki je njemu najljubše.

»To je »Jutro po dežju«. Ali vidite, kako je bilo mokro?»

»Resnično«. Morala sem pritrditi.

»Sedaj Vam bom pa pokazal nekaj, česar nima nihče drugi!»

Lahko si mislite, da sem se ozrla z vso radovednostjo.

Bil je Simon Gregorčič na mrtvaškem odru. Petindvajset let je od tega. V popolni temi ga je delal.

»Kako pa, da Vam ga še niso odpeljali?»

»Doslej ga nisem še nikomur pokazal. Nisem hotel.»

In že je kazal nove slike.

Zanimala me je Madona z golobčki in nageljni. »Marj sem narisal že nad trideset. Pa se mi še zmirom nove snujejo v načrtih.»

»Čudno se mi zdi, gospod profesor, da tako stanovito kljubujete vsem novodobnim slikarskim strujam. Prav nič Vas niso oplazile.»

»Prepričan sem, da se bodo vsi izmi preživeli. To vse je od danes na jutri. In samo za nekatere. Jabolko na moji sliki pa je nekoč neki otrok hotel zgrabiti in to, vidite, mislim, je bilo moje največje odlikovanje. Verjemite mi, da mi je do tega več kot do vseh izmov, od katerih se ne bom dal nikoli zapeljati.»

Tržina Silva.

Curren Bell:

Lowoodska sirota

1. knjiga.

6

I. POGLAVJE.

»Da, gospod, Jana Eyre.«
 »No, jokali ste, gospodična. Ali bi mi smeli povedati povod? Ali Vas kaj boli?«
 »Ne, gospod.«
 »Oh, menim, da se joče, ker ni utegnila z gospo na izprehod,« se je vmešala Lizika.
 »Menda pa le ne! Kaj, saj je že prestara za tako občutljivost.«

Tudi jaz sem bila tega mnenja in ker mi je kriva obdolžitev bila ranila samoljubje, sem hitro zavrnila Liziko; »Nikoli v življenju še nisem plakala radi take stvari; črtim šetnje v kočiji. Jočem se, ker sem tako revna.«

»Oh, fej, gospodična!« je vzkliknila Lizika.
 Dobri lekarnar je bil malo v zadregi. Stala sem pred njim in motril me je prav resno. Oči so mu bile majhne in sive, ne baš svetle, a lahko bi rekla, da so se mi zdaj zdele ostroumne; lice je kazalo sicer ostre poteze, a je izdajalo dobro srce. Ko se me je do sita nagledal, je dejal:

»Zakaj ste včeraj oboleli?«
 »Padla je,« je spet segla Lizika v pomenek.
 »Padla je! Kaj, to je spet tako po otročje! Tako stara je že, pa še ne zna hoditi! Saj ji je že kakih osem do devet let!«

»Pobili so me na tla,« je bila nerodna pojasnitev, ki mi jo je izsilil v drugič ranjeni ponos.

»Pa zato nisem obolela,« sem pristavila, medtem ko je Mr. Lloyd šepnil tobaka.

Vtikal je tobaknico v žep svojega telovnika, ko je glasen zvonec naznanjal družini čas obeda. Vedel je, kaj zvonjenje pomeni. To je Vam namenjeno pestunja,« je dejal; »le pojdite v kuhinjo in potem pridite nazaj; medtem bom Miss Jano malo pokazal.«

Lizika bi bila rajši ostala, toda morala je h kosilu, ker točnost pri tem poslu je bila v Gateshead-Hallu stroga dolžnost.

»Padec Vam ni škodoval; kaj Vam je potem nahučilo?« je povzel Mr. Lloyd besedo, ko je bila Lizika odšla.

»Zaklenili so me do mraka v sobo, v kateri straši.« Videla sem, kako se je Mr. Lloyd hkrati nasmejal in namrdnil.

»Strah?! Kaj, potem ste le še pravo dete! Strahov se bojite?«

»Duha Mr. Reeda se bojim. V tisti sobi je umrl in tam je ležal na odru. Ne Lizike ne koga drugega ne spravite ponoči v tisti prostor. Bilo je okrotno, da so me zaprli tam samo in brez sveče, tako okrotno, da jim tega, kakor mislim, ne pozabim nikoli.«

»Neumnost! In to Vas dela tako nesrečno? Ali se bojite tudi zdaj podnevi?«

»Ne, toda kmalu bo zopet noč; sicer pa sem nesrečna, oh tako nesrečna radi drugih stvari!«

»Kakšnih drugih stvari? Ali mi jih morete nekoliko naštet?«

Kako bi si bila želela na to vprašanje točno odgovoriti! Kako težko je bilo najti sploh kak odgovor! Otroci črtijo, a svojih občutkov ne znajo razkrajati; in če tudi obavijo analizo deloma v mislih, ne vedo, kako bi rezultat tega miselnega poteka izrazili z besedo. Bala sem se, da izgubim prvo in edino priložnost za olajšanje svojega gorja; nekaj časa sem bila

v zadregi, potem pa sem se potrudila, da bi, četudi oskudno, vendar kolikor moči pravilno odgovorila.

»Najprej zato, ker nimam ne očeta ne matere, ne bratov ne sester.«

»Imate dobro ujno in bratrance.«

Spet sem malo pomolčala, potem pa nerodno rekla:

»Toda John Reed me je pobil na tla, ujna pa me je zaklenila v rdečo sobo.«

Gospod Lloyd je v drugič izvlekel svojo tobaknico.

»Ali se Vam ne zdi, da je Gateshead-Hall prav lepa hiša?« me je pobaral. »Ali niste nadvse hvaležni, da imate tako krasen dom?«

»To ni moja hiša, gospod; in Abbot pravi, da še toliko pravic nimam do nje kot kaka dekla.«

»No, no! Ne verjamem, da bi bili tako muhasti, da bi si želeli iz tako sijajnega gradu.«

»Ko bi se le mogla kam drugam ukloniti, bi ga srčno rada ostavila. Toda prej ne bom mogla odtod, dokler ne bom žena.«

»Morda pa prej — kdo ve? Ali imate razen ujne še kaj drugih sorodnikov?«

»Mislim, da ne, gospod.«

»Nikogar po očetu?«

»Tega ne vem; vprašala sem nekoč ujno, in rekla mi je, da nemara res imam kaj ubogih in neuglednih sorodnikov, ki jim je ime Eyre, a drugega mi ni vedela o njih povedati.«

»In da jih imate, ali bi šli radi k njim?«

Preudarjala sem nekoliko. Uboštvo se zdi odraslim hudo, še bolj pa otrokom, ko se jim niti ne sanja o pridnem, delavnem, poštenem siromaštvu. Zamišljajo si to besedo le v zvezi z razcapano obleko, oskudno hrano, nezakurjeno sobo, sirovim vedenjem in ponižujočimi strastmi. Uboštvo mi je značilo toliko kot ponižanje.

»Ne, ne; k revnim ljudem bi ne šla rada,« je bil moj odgovor.

»Niti tedaj ne, ko bi bili prijazni z Vami?«

Stresla sem z glavo. Nisem mogla pojmiti, kako bi mogli imeti ubožni toliko sredstev, da bi bili dobri. Tudi bi se morala naučiti njih govora, se vesti kot oni; ostati bi morala nevzgojena; vzrasla bi kakor tista revna žena, ki sem jo videla, kako je nadajala svojega otroka in prala obleko na pragu koč v gatesheadski vasi. Ne, nisem bila tako junaška, da bi si kupila prostost za ceno kaste.

»Pa so Vaši sorodniki res tako revni? Ali so delavci?«

»Tega Vam ne vem povedati. Mrs. Reed trdi, da morajo biti pravi berači, če jih kaj imam. Berač bi ne hodila rada.«

»Ali bi šli radi v šolo?«

Spet sem ugibala. Saj še vedela nisem prav, kaj ta beseda pomeni. Lizika je včasih govorila o njej kot o hiši, kjer so devali mlade gospodične v klade in jim vezali deske na hrbet, kjer so morale biti učenke izredno vljudne in točne. John Reed je črtel šolo in bril norce s svojim učiteljem. A po okusu Johna Reeda se mi ni bilo treba ravnati. Če so vzbujali Lizikini podatki o šoli — slišala jih je od mladih gospodičen obitelji, pri kateri je služila, preden je prišla v Gateshead — strah, pa so bile podrobnosti o naobrazbi tistih mladih gospodičen zopet zelo vabljive. Pestunja je nekaj besedičila o krasnih slikah krajin in cvetlic, ki so jih znale risati, o pesmih, ki so jih pele in o skladbah, ki so jih svirale, o mošnjičkih, ki so jih spletae, o francoskih knjigah, ki so jih prevajale, dokler se mi ni v prsih porodila želja, da bi gospodične v vsem tem daleč, daleč nadkrilila. Razen tega bi bila šola zame temeljita izprememba: vsebovala in obljubljala je dolgo pot, popolno ločitev od Gatesheada in vstop v novo življenje.

»V šolo bi pa res rada šla,« je bil glasni konec mo-

jega razmišljanja.

»Dobro, dobro; kdo ve kaj se še utegne zgoditi,« je menil Mr. Lloyd, ko je vstajal. »Otroku je treba izpremembe zraka in okolja,« je dostavil sam zase, »živci mu niso najboljši.«

Lizika se je vrnila. V istem hipu je pridrdrala po prodcu kočija.

»Ali je prišla Vaša gospa, pestunja,« je vprašal Mr. Lloyd. »Rad bi ž njo izpregovoril nekaj besed, preden odidem.«

Lizika ga je povabila v zajutrkovalnico in mu je pokazala pot do nje. Iz poznejših dogodkov sklepam, da je v tistem pomenku gospod lekarnar priporočal ujni, naj me pošlje v šolo, in Mrs. Reed je nasvet tudi upoštevala. Abbot je namreč nekega večera dejala Liziki, ko sta šivali v otroški sobi in domnevali, da sem že zaspala:

»Mislim da je gospa prav vesela, da se bo rešila tega odurnega, hudobnega otroka, ki vedno tako gleda, kakor bi človeka opazoval in medtem snoval svoje naklepe.« Mislim, da je bila Abbot prepričana, da sem neke vrste otroški Guy Fawkes*).

Ob isti prički sem iz njunega pomenka posnela, da mi je bil oče duhovnik, da ga je mati vzela proti volji svojih sorodnikov, ki so sodili o tem zakonu, da za njo ni prikladen; ded se je bil tako ujezil radi materine neposlušnosti, da jo je odpravil brez šilinga dote; že v prvem letu zakona se je bil oče nalezal legarja, ko je hodil obiskovat bolne siromake v velikem obrtnem mestu, v katerem je služil in kjer je tedaj razsajala tista bolezen; tudi mati je zbolela za isto boleznijo ko mu je stregla, in oba sta umrla v teku meseca.

Konec te povesti je Lizika vzdihnila: »Uboga Miss Jana! Kako je ubogala; kar smili se mi, Abbot!«

»Da,« je odgovorila Abbot, »ko bi to bilo srčkano, zalo dete, bi jo še pomilovala, ker e tako sama na svetu, a za tako žabico človeku ne more biti žal.«

»Prav imaš,« ji je pritegnila Lizika; »da živi v istih razmerah kaka krasotica, kakršna je gospodična Georgiana, potem bi bilo človeku res hudo.«

»Da da,« je vzkliknila Abbot. »Oh, kako jo imam rada! Kako je dražestna s svojimi dolgimi kodri in modrimi očmi! Kako je v lice rdeča, kakor bi bila naslikana! — Lizika, meni bi ugajal laški kunec*).

*) Jed: vroče, pražene rezine kruha, ki se polijejo s slanom, ki se je prej namakal v pivu.

*) Tudi meni — s praženo čebulo. Pojdive v kuhinjo.« In sta odšli.

IV. poglavje.

Iz svojega pomenka z Mr. Lloydom in iz navedene razgovora med Liziko in hišno sem črpala dovolj nade, da sem resno želela okrevati. Pripravljala se je izprememba — čakala sem jo molče. Pa ni šlo tako gladko. Dnevi in tedni so minevali. Bila sem zopet zdrava, a nihče ni več omenjal stvari, ki mi je bila tako pri srcu. Gospa Reed me je včasih motrila z mračnimi očmi, a ogovorila me je le poredkoma. Izza moje bolezni je še bolj poudarjala razliko med menoj in svojimi otroki. Nakazala mi je ozko kamrico, v kateri sem morala sama spati; morala sem sama kositi in prebiti ves čas sama v sobi za otroke, dočim so bili moji bratrance venomer v obednici. Niti z besedico ni več omenila, da me misli poslati v šolo, a vendar mi je pravil nekak nagon, da ne bo dolgo strpela z menoj pod istim krovom ker so mi njeni redki pogledi zdaj bolj kot kdaj poprej razodevali neodoljivo in globoko mržnjo.

*) Izg.: Gaj (Vid) Faks — vodja takozvane »smodniške zarote« (1605), usmrčen 1606. — V angl. spisih kot nekako strašilo.

Lepo solnčno stanovanje,

obstoječe iz dveh sob in pritliklin s parketom, primerno za pisarne ali zdravnik na najbolj prometni točki Maribora oddam v najem s 1. januarjem. Ponudbe pod »Prometna točka« na upravo lista. 5688

Do Dln 500.—

najmanjšega zaslužka dnevno dobe osebe obojega spola kot prodajalci pri »Olymp«, Maribor, Aleksandrova c. 19 I. 5677

V vili pri parku

oddam lepo sobo solidnemu gospodu, in dvoriščno stanovanje, obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in pritliklin. Trubarjeva ulica 11 I. 5668

Za plašče in obleke

najlepši vzorci, najnižje cene pri Srečku Pihlarju, Maribor, Gosposka ul. 5. 2903

Vse vrste žarnic

za mesto Maribor prodajamo! Svetilke, motorje, likalnike, inštalacijsko blago, izvršujemo vsakovrstne inštalacije in popravila prompt po konkurenčni ceni. Ilič & Tichy, elektrotelnično podjetje, Maribor, Slovenska ulica 16, tel. 2756. 2075

Nova mesnica v Studencih,

V lastni hiši v Dr. Krekovi ulici 4 v Studencih sem otvoril svojo na novo urejeno mesnico; kjer bom prodajal vsakovrstno meso po najnižji dnevni ceni. Priporočam se najtopleje vsem odjemalcem Sebastian Filipančič. 5675

Soba in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Lokal v pritliklinu,

pripraven za pisarno ali obrt tik kolo-dvora oddam. Aleksandrova c. 48. 5655

Poltovorni avto

prodam ali zamenjam za vino ali drugo blago. Naslov v upravi. 5650

Šivalne stroje, gramolone, otroške vozličke, kolesa

popravlja Justin Gustinčič, mehanična delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. šte. 14. 5498

Pokrivala za hladilnike

pri avtomobilih se strokovno izvrše pri Iv. Kravosu, Maribor, Aleksandrova cesta. 5422

Inserirajte

v

„Večerniku“

zastopniki se sprejemajo

Plzenski dvor

A. Senica

danes v petek **cvrta ribe**. Prvovrstna vina (Pekrčan in Zlahtni Schmitzberger)

Pozor!

Naznanjam svojim cenj. odjemalcem, da bom imel jutri, v soboto, ves dan

volovsko meso

po Dln 4.—, 6.— in 8.—

Svinjsko in prekajeno meso ter teletino po najnižjih cenah!

Svinjsko, teletino in prekajeno po najnižjih cenah! 5681

K. Nirbiš, Gosposka ul. 23

Oglejte si veliko zalogo

modnih listov

francoskih

nemških

za zimo v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

Maribor, Aleksandrova 13